

NAAR SCHOLEN VOOR IEDEREEN

Advies van de
onafhankelijke Commissie
Inclusief Onderwijs

November 2024

Inhoud

- ❑ De opdracht
- ❑ Het einddoel
- ❑ Drie principes
- ❑ Acht krachtlijnen
- ❑ Het tijdspad
- ❑ Opvolging

De opdracht

- Onafhankelijke commissie - diverse expertises
- Afspraken over proces en vorm van het advies
 - aansluiting bij andere commissies
 - vertrekkend van uitdagingen vandaag
 - concreet en haalbaar
- Advies in consensus
- Waar willen we naartoe?

Het einddoel

Eén inclusief onderwijssysteem: scholen voor iedereen

- Inclusief onderwijssysteem = kwaliteitsvol systeem
- Elke leerling in school naar keuze (in de buurt)
- Meer dan fysieke toegankelijkheid of ondersteuning: een veilige leeromgeving, op basis van gelijkwaardigheid deelnemen aan leerproces
- Maximaal participeren aan lessen en activiteiten, samen met leeftijdsgenoten

Tijdspad 15 jaar

Drie leiding- gevende principes

- Onvoorwaardelijk inschrijvingsrecht
 - Voor elke leerling
 - In elke school
- Kwaliteitsvol onderwijs
 - Excellent, kennisrijk curriculum
 - Didactiek om zoveel mogelijk leerlingen de onderwijsdoelen te laten bereiken, weg van teveel individualisering
 - Leerkrachten (terug) in hun kracht zetten
 - IAC enkel voor kleine groep leerlingen
- Samenwerking in multidisciplinaire teams
 - Ondersteuning en expertise in schoolteams
 - Collectieve verantwoordelijkheid
 - Samenwerking met alle betrokken partners

De acht krachtlijnen

1. Een inclusieve schoolcultuur en schoolorganisatie realiseren in elke school
2. Evolueren van scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs naar scholen voor iedereen
3. Voldoende, gepaste en nabije ondersteuning voorzien in elke school
4. Professionaliseren van alle betrokken professionals in functie van inclusief onderwijs
5. Structureel partnerschap uitbouwen tussen onderwijs en welzijn
6. Bepalen van ondersteuningsnoden door middel van een onafhankelijk en beleidsdomein-overschrijdend *assessment*
7. Doeltreffende financiering voorzien voor alle scholen
8. Realiseren van een inclusieve en toegankelijke infrastructuur in elke school

Krachtlijn 1. Inclusieve schoolcultuur en -organisatie

- = fundament, zal tijd vragen, professionalisering
- Uitgangspunt: zoveel mogelijk de onderwijsdoelen behalen door zo groot mogelijke groep leerlingen
 - Meer labeling leidt tot veel individuele maatregelen, gevoel van handelingsonbekwaamheid bij leraren
 - Focus op goed onderwijs voor iedereen via UDL, convergente differentiatie, verlengde instructie, enz. = onderwijskundige ingrepen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften
 - Enkel voor kleine groep: individueel aangepaste curricula
 - Flexibele schoolorganisatie

Krachtlijn 2. Evoluieren naar scholen voor iedereen

Voorbij de tweedeling tussen scholen voor gewoon en voor buitengewoon onderwijs: naar scholen voor iedereen

Benutten van alle expertise in het onderwijsveld: gewoon onderwijs, buitengewoon onderwijs én leersteuncentra

Geleidelijk proces met twee bewegingen:

Geleidelijke ontwikkeling scholen voor iedereen
Geleidelijke afbouw afzonderlijk aanbod gewoon en buitengewoon onderwijs

Krachtlijn 3. Gepaste, voldoende en nabije ondersteuning

**Ondersteuning organiseren in de scholen:
schoolteam versterken tot multidisciplinair team**

Multidisciplinaire expertise in alle scholen

Niet in elke school mogelijk binnen het schoolteam (schaalgrootte):
ook op bovenschols niveau (niveau scholengemeenschap of -groep)

**Regionale expertisecentra voor zeer specifieke
expertise (bvb: EMB, VGT, braille ...)**

Krachtlijn 4. Professionalisering

- Nadruk op pedagogisch-onderwijskundige rol leerkracht. Niet elke leerkracht moet beschikken over handicap-specifieke expertise
- Keurmerk professionalisering: aanvullen met inclusietoets
- Schoolleider cruciale rol in evolutie naar inclusief onderwijs
- Lerarenopleiding en andere opleidingen; inclusie als uitgangspunt nemen

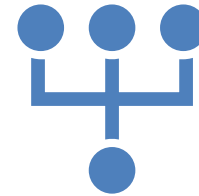
Krachtlijn 5. Structureel partnerschap onderwijs-welzijn

Leerlingen met complexe en intensieve ondersteuningsnoden: gecombineerde ondersteuning onderwijs – welzijn

Geïntegreerde dienstverlening over alle domeinen (cf. één gezin één plan)

Om structureel partnerschap vorm te geven: samenwerkingsverbanden tussen scholengemeenschappen/-groepen en welzijnsorganisaties

Krachtlijn 6. Beleidsdomein-overschrijdend assessment

Inschatten onderwijsbehoeften gebeurt in de school, met (bovenschools) multidisciplinair team/CLB, om onderwijs aan alle leerlingen te bieden

Enkel voor leerlingen met complexe en intensieve ondersteuningsnoden: assessment voor inschaling noden

Beleidsdomein-overschrijdend

MDT's in welzijn als SPOC; CLB's ondersteunen voor bepalen ondersteuningsnoden op school

Krachtlijn 7. Financiering

Hertekening financieringssysteem

Opstap: gelijke financiering in gewoon en buo voor leerlingen met IAC-verslag type basisaanbod, 3 en 9 en OV4-verslag type 3 en 9

Enveloppefinanciering (cf. Commissie van Wijzen)

Geen link met labeling

Omkadering laat toe om multidisciplinair team aan te stellen

Middelen voor regionale expertisecentra

Enkel extra middelen o.b.v. assessment

Simulatie: gemiddelde school (300 leerlingen): 11 leerlingen extra = 3,6 VTE extra

Krachtlijn 8. Inclusieve en toegankelijke infrastructuur

Casussen en pionierscholen

- Illustratie via casussen: leerlingen met complexe en intensieve onderwijsnoden
 - Fictieve casussen, wel gebaseerd op leerlingen die vandaag al inclusieve trajecten doorlopen in Vlaamse scholen
- Pionierscholen ondersteunen om scholen voor iedereen te worden
 - Nieuwe organisatiemodellen en vormen van samenwerking uitproberen – randvoorwaarden en drempels onderzoeken
 - Coaching en begeleiding zijn hierbij essentieel (PBD/leersteuncentrum)
 - Ervaringen in kaart brengen om regelgeving aan te passen

Tijdspad

Drie fases

1. **Vorbereidingsfase:** pionierscholen (samenwerking buitengewoon onderwijs, leersteuncentrum en gewoon onderwijs) en onderzoek; beleidsveranderingen worden voorbereid.
2. **Overgangsfase:** lessen uit praktijk vertalen naar beleid en regelgeving.
3. **Implementatiefase:** alle scholen gaan aan de slag o.b.v. aangepaste regelgeving.

Fases van 5 jaar (legislaturen), geleidelijk maar concreet, verschillen in tempo mogelijk voor scholen.

Inclusief onderwijssysteem tegen 2040.

2024-2029: Voorbereidingsfase

Vlaamse Overheid: langetermijnvisie en -plan

Versterking brede basiszorg en verhoogde zorg: inzet op sterke didactiek en aanpassingen wanneer nodig

Gelijke financiering voor leerlingen met IAC-verslag of OV₄-verslag type basisaanbod, 3 en 9

Pionierscholen starten hun traject, met coaching en onderzoek

Professionaliseringsacties: PBD's en lerarenopleiding

Beleidsdomeinen onderwijs en welzijn werken aan een visie en kader voor samenwerking

Programmatie van nieuw aanbod buitengewoon onderwijs kan in samenwerking met gewoon onderwijs, om te evolueren naar scholen voor iedereen.

2029-2034: Overgangsfase

Pionierscholen worden de eerste scholen voor iedereen. Via olievlekprincipe inspireren ze andere scholen.

Alle scholen starten geleidelijk het proces richting scholen voor iedereen (visie, schoolwerkplan, initiëren van samenwerking,...)

Multidisciplinaire teams worden mogelijk in de scholen

Samenwerkingen tussen scholengemeenschappen/groepen en welzijnspartners worden opgezet

Geleidelijke afbouw aanbod bubao type ba en g en buso OV4 (geen programmaties meer).

Er kunnen geen nieuwe scholen voor gewoon of buitengewoon onderwijs meer opgericht worden, wel scholen voor iedereen.

Uitwerking nieuw financieringsmechanisme + assessment

2034-2039: Implementatiefase

Alle scholen worden scholen voor iedereen

Alle scholengemeenschappen/-groepen zorgen voor alle scholen voor een structurele samenwerking met welzijnspartners

Onafhankelijk assessment wordt geïmplementeerd

Nieuw financieringsmechanisme wordt uitgerold

Onverkort inschrijvingsrecht gaat in voor iedereen

Alle scholen realiseren een toegankelijke infrastructuur

Regionale expertisecentra bundelen zeer specifieke expertise

Monitoring van evolutie a.d.h.v. indicatoren

Aantal leerlingen met
specifieke
onderwijsbehoeften
Aantal leerlingen in
afzonderlijke context
Kwaliteit van het
geboden onderwijs

Opvolging van acties in de drie fases door onafhankelijk orgaan

Politiek draagvlak is noodzakelijk: over
legislaturen heen en over partijen heen.
Convenant Vlaamse overheid –
onderwijsverstrekkers.

Opvolging

**NAAR
SCHOLEN
VOOR
IEDEREEN**

VRAGEN?